

OPINION

Politisk chefredaktör: Anders Eklund, 0278-275 03, anders eklund@ht.se • Vik ledarskribent: Marie Wickberg, 0650-355 33, mar

Aktivister med energi för bygden

Den gängse bilden av en aktivist är en stenkastande, maskerad och svartklädd bråkstake. Någon man verkligen inte vill möta en sen kväll i en mörk gränd. Men det finns aktivister och så finns det Aktivister.

I Nianfors bystuga bjuds det på kollar, kaffe, sång, flöjtspel och fiol. Samtidigt kämpar byborna med ett brinnande engagemang för att provborrningarna efter uran ska stoppas.

LEDARE

Det finns till och med en kampsång, den går att hitta på youtube.com och med strofer som "Hudiksvall och hela Hälsingland och alla andra länder tag vår hand. Så blir vi många strida bäckar små, så vi blir större än vår Nianå som rinner ner från vårt Majsaberg" har den potential att bli en verklig klassiker.

Det går inte annat än att känna sympati med dessa kämpande eldsjälar. De fredliga kampanjmetoderna har aldrig filterats genom en PR-kon-sults kritiska ögon, ändå funkar det.

Motståndet har gett resultat. För några dagar sedan meddelade prospekteringsbolaget att de tillfälligt skjuter upp provborrningarna. Visserligen en liten seger för kämparna i Nianfors, men ändå en seger.

Svenska kommuner har vetorätt mot uranbrytning och Hudiksvalls kommun har sagt nej både till brytning och till prospektering. Provbörningarna kan man dock i realiteten inte göra så mycket åt. Bolagen hoppas på en framtida lagändring, och gör grundliga undersökningar för att vara beredda att börja bryta om en förändring kommer.

Skälen till kommunens nej är främst miljömässiga. Nianfors och Nianån anses vara ett skyddsvärt område med

höga natur- och kulturvärden.

Hur skadlig brytningen egentligen är råder delade meningar om. Energi-bolaget Vattenfall hävdar exempelvis på sin hemsida att "Stråldoser till personal och kringboende följs upp på reguljär basis och ligger långt under gränsvärden."

Hudiksvalls kommun står inte ensam i kampen, runt om i landet är reaktionerna mot uranprospektering kraftiga.

Det går inte annat än att känna sympati med dessa kämpande eldsjälar.

Samtidigt visar en undersökning från företaget Synovate att 52 procent av svenskarna ställer sig positiva till att ersätta de reaktorer som är drift i dag eller bygga nya vid behov.

Det är här dubbelmoralen kommer in i bilden. Den som är för kärnkraft bör rimligtvis också vara för brytning av uran i Sverige. Allt annat blir ologiskt.

Sverige köper i dag in uran från i huvudsak Kanada och Australien, men brytningar sker även i Namibia, Sydafrika, Kazakstan, Uzbekistan och Ryssland. Ungefär hälften av vår elproduktion kommer från kärnkraft och att den ska läggas ned inom en nära framtid är en utopi.

Samma sår som skulle skapas i den vackra naturen i Hälsingland skapas i Namibia och i Sydafrika. Samma strålning och läckage uppstår i Uzbekistan och Ryssland, möjligtvis med skillnaden att konsekvenserna i dessa länder kan bli långt värre.

Den som ser en långsiktig framtid för denna typ av energi i Sverige bör även vara beredd att ta ansvar för de smutsiga och miljöförstörande delarna av produktionen.

Det går inte att bara plocka russen ur kakan och med en daires envishet hävda att kärnkraft är miljövänligt.

MARIE WICKBERG

Ledarskribent (c)

marie.wickberg@ht.se

